

Kepelbagaian Kajian **ILMU BAHASA**

disunting oleh
NORFAZILA AB. HAMID
KARTINI ABD. WAHAB
WAN ROBIAH MEOR OSMAN

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI • 2024
www.ukm.my/penerbit

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
<http://www.ukm.my/penerbit>
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No.* 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh / *Printed in Malaysia by*
UKM CETAK SDN BHD
Aras Bawah, Bangunan Penerbit UKM
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia
ISBN 978-629-486-355-2

Kandungan

Senarai Jadual & Rajah ... 9

Prakata ... 15

BAB 1 *Kepelbagaian Ilmu Bahasa ... 17*

Norfazila Ab. Hamid, Kartini Abd. Wahab & Wan Robiah

Meor Osman

BAB 2 *Kenali Komunikasi Lisan Dialek Melayu Langkawi ... 32*

Norfazila Ab. Hamid & Wan Robiah Meor Osman

BAB 3 *Pengekalan dan Peralihan Bahasa dalam Kalangan Masyarakat
Banjar Diaspora di Kuala Kurau, Perak ... 53*

Mohd Khaidir Abdul Wahab & Chong Shin

BAB 4 *Keragaman Ciri Fonologi Dialek Melayu di Sungai Pahang
... 72*

Muhammad Norsyafiq Zaidi, Rahim Aman, Shahidi A. Hamid &

Nurul Shuhada Shafie

BAB 5 *Menjejaki Keunikan Variasi Leksikal Kata Ganti Nama Varian
Hulu Nerus ... 93*

Nurul Shuhada Shafie, Shahidi A. H., Rahim Aman &

Muhammad Norsyafiq Zaidi

BAB 6 *Hubungan antara Ragam-ragam Bahasa Iranun di Sabah:
Satu Perbandingan Awal ... 104*

Saidatul Nornis Hj. Mahali

- BAB 7 Identiti Bahasa Bugis di Malaysia: Penelitian Aspek Fonologi dan Morfologi ... 122
Muhammad Firdaus Mohd Sah & Sharifah Raihan Syed Jaafar
- BAB 8 Morfem *Kena* dalam Ayat Bahasa Melayu ... 144
Kartini Abd. Wahab
- BAB 9 Perbandingan Makna Leksikal Betina, Wanita dan Perempuan Berdasarkan Korpus ... 159
Nur Syafiqah Che Sakeri & Maslida Yusof
- BAB 10 Lagu Rasmi Negara dari Perspektif Bahasa ... 180
Abd Ganing Laengkang
- BAB 11 Aspek Intuisi dalam Kajian Bahasa Berdasarkan Teori Transformasi Generatif dan Perkembangannya ... 196
Rusydiah Abd Salam & Nasrun Alias
- BAB 12 Rekonstruksi Leksikal Bahasa Minangkabau Purba ... 216
Ernawita Atan, Rahim Aman & Shahidi A.H.
- BAB 13 Analisis Struktur Maklumat dan Struktur Tema Cerpen Munsyi dalam Antologi Jaket Kulit Kijang dari Istanbul ... 232
Rozita Mohamad YuneH
- BAB 14 Ketidaksantunan Bahasa sebagai Strategi Promosi dalam Iklan Produk dan Khidmat Kesihatan ... 246
Angeline Mairyne Anak Helly, Wan Robiah Meor Osman & Norfazila Ab. Hamid

BAB 15 Peranan dan Cabaran Bahasa Melayu dalam Era Globalisasi
... 264

*Nurul Haniza Samsudin, Akhmad Mansur & Nur Azimah
Mohd Bukhari*

BAB 16 Panggilan Kekeluargaan Semasa Berinteraksi dalam
Masyarakat Portugis di Melaka ... 292

Nurfarahin Baharuddin & Sa'adiyah Ma'alip

Rujukan ... 317

Senarai Penyumbang ... 341

Indeks ... 343

Prakata

Buku berjudul *Kepelbagaian Kajian Ilmu Bahasa* ini menghimpunkan 16 penulisan para penyelidik dari beberapa institusi di Malaysia, iaitu Program Pengajian Bahasa Melayu, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Universiti Malaysia Sabah (UMS), Universiti Malaya (UM), Universiti Sains Malaysia (USM), Institut Pendidikan Guru Kampus Pendidikan Islam dan institusi dari luar negara, iaitu Prince of Songkhla University, Thailand. Penulisan dalam buku ini adalah berdasarkan kepelbagaian disiplin dalam kajian ilmu bahasa yang merangkumi bidang linguistik formal seperti fonetik, fonologi, morfologi, sintaksis dan semantik serta ilmu linguistik aplikasi, iaitu dialektologi, sejarah linguistik, linguistik sejarah (linguistik bandingan), sociolinguistik dan pragmatik. Buku *Kepelbagaian Penelitian Bahasa* ini bertujuan untuk memerihalkan kepelbagaian dalam penyelidikan bahasa khususnya bahasa Melayu, dialek-dialek Melayu dan juga bahasa-bahasa dalam kalangan masyarakat minoriti yang terdapat di Malaysia antaranya bahasa Banjar, bahasa Bugis, bahasa Iranun, bahasa Minangkabau dan bahasa Portugis. *Kepelbagaian kajian* ke atas bahasa Melayu, dialek Melayu mahupun bahasa minoriti ini memaparkan keunikan penggunaan bahasa dalam kalangan masyarakat pelbagai kaum dan etnik yang hidup secara harmonis di negara ini. Selain itu, buku ini turut membincangkan perubahan dan cabaran yang dihadapi oleh bahasa Melayu dan variasinya dalam melalui arus perkembangan semasa khususnya teknologi komunikasi.

Dalam merealisasikan penerbitan buku ini, penghargaan utama diberikan kepada UKM yang telah menyalurkan Dana Penerbitan Buku (DPB-2023-050) kepada kami sehingga buku ini akhirnya berjaya diterbitkan. Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada para penyelidik dari Program Pengajian Bahasa Melayu, UKM, dan para penyelidik dari UM, UMS, UUM, USM, Institut Pendidikan Guru Kampus Pendidikan Islam dan Prince of Songkhla University, Thailand, yang telah memberi sumbangan penulisan mereka berdasarkan kepakaran dan pengalaman dalam bidang masing-masing. Setinggi-tinggi penghargaan juga diberikan kepada Pusat kajian Bahasa, Kesusasteraan dan Kebudayaan Melayu (BITARA MELAYU) yang telah menyediakan ruang dan galakan untuk

menghasilkan sebuah buku yang bertemakan kepelbagaian kajian bahasa ini. Semoga dengan usaha penerbitan buku ini dapat melonjakkan penerbitan bukan sahaja di Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan malah di UKM khususnya.

Norfazila Ab. Hamid

Kartini Abd. Wahab

Wan Robiah Meor Osman